

ACTIVE ACADEMY 2. SERMAYE PİYASALARI ZİRVESİ

Yeni Trend: Yatırımcı Odaklı Sermaye Piyasaları
Sermaye Piyasalarında Müşteri Odaklılık ve Yatırımcı Güveni
(27 Nisan 2011, SwissOtel, İstanbul)

Nevzat Öztangut

Başkan

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

**Sayın Başkanlar,
Değerli Konuklar,**

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği ve üyeleri adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Birliğimizin de sponsorları arasında bulunduğu bu önemli zirveye katılımından dolayı burada bulunan herkese teşekkür ediyorum.

Öncelikle kısaca, sermaye piyasamızdaki olumlu son gelişmelere değinmek istiyorum. Biraz halihazırda var olan resme baktıktan sonra yatırımcı odaklılık ve sermaye piyasamızdaki güven konularına geçmek istiyorum. Biliyorsunuz son yıllarda sermaye piyasalarımız, oldukça başarılı bir dönem geçiriyor. İMKB-100 endeksi kendi rekorunu defalarca yenilerken, hem hisse senedi hem de VOB'da yapılan işlemler kriz öncesi yılların üzerine çıktı. Halka arz işlemleri, ürün çeşitliliği ve düzenlemeler konusunda çok olumlu adımlar atıldı.

Kuşkusuz, Türkiye sermaye piyasalarında 2010'dan itibaren damgasını vuran gelişme ise SPK, İMKB, TOBB ve Birliğimiz ortaklığında yürütülen Halka Arz Seferberliği oldu. Bu seferberliğin katkısıyla, 2010 yılında İMKB'de 22 şirket ve 3 borsa yatırım fonunun halka arzı gerçekleşti, son on yılın rekoruna ulaşıldı. 2011'de bu rekorun da üzerine çıkılması hepimizin hem öngörüsü hem de inancı.

Geçtiğimiz aylarda biliyorsunuz, SPK, İMKB, KOSGEB ve Birliğimiz arasında Halka Arz Seferberliği'ne benzer bir protokol daha imzalayarak, bu kez KOBİ'lerin sermaye piyasasından mümkün olduğunca yararlanmaları için çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Bildiğiniz üzere İMKB'nin KOBİ'lere yönelik Gelişen İşletmeler Piyasası'nda (GİP) "piyasa danışmanı" olacak kurumlar yetkilendirildi, işlem görmek isteyen şirket başvuruları da gelmeye başladı. İmzalanan bu protokolün canlanmaya ivme katacağı kanaatindeyiz.

Ayrıca, bu yıl yeni ürünlerin piyasamıza kazandırılması içinde çalışmalar sürüyor. Hisse senedine dayalı vadeli işlem kontratlarının ve opsiyonların işlem görmeye başlaması, yatırımcılarımız ve aracı kurumlarımız için önemli bir gelişme olacak.

Diğer taraftan, son dönemde global piyasalardaki emtiaların fiyat hareketleri dikkat çekiyor. Ülkemizde de hem emtiaya dayalı bir borsanın, hem de enerjiye dayalı bir piyasanın kurulması bu yılın gündeminde yer alıyor.

Görüldüğü gibi tablo oldukça olumlu görünüyor. Zaten bu tablonun olumluluğu da bizi bugün burada yatırımcı odaklı sermaye piyasasını konuşmaya dek getiriyor. Yatırımcı odaklılık söz konusunda olduğunda, son dönemde gerek SPK ve İMKB Başkanımızın gerek bizlerin sürekli

dillendirdiği ve son derece önemli bir noktaya dikkat çeken finansal okur -yazarlık düzeyinin istenen seviyeye yükseltilmesi de beraberinde geliyor.

Bu yıl bizim ve diğer sermaye piyasası kurumlarımızın da önemle üzerinde durduğu konu bu yatırımcı eğitimi. Bu çerçevede bir proje oluşturarak hayata geçirmek üzere çalışmalarımız da başladı. Yatırımcı eğitimi projesiyle; tasarrufların değerlendirilmesi, yatırım araçları, piyasaların işleyişi ve güvenlik mekanizmaları konusunda toplumun tüm kesimlerinin bilinçlendirilmesini amaçlıyoruz. Böylece, piyasamız ve yatırım araçları hakkında daha bilgili hale gelen yatırımcıların daha güvenli bir şekilde yatırım yapacaklarını düşünüyoruz. Planladığımız yatırımcı eğitimi programı ile her yaş grubunda, toplumun tüm kesimlerine seslenmeyi istiyoruz. Böylelikle gerekli bilgi ve donanımına sahip yatırımcılarımızın ülke tasarruflarının artmasına ve kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılmasına katkı sağlayacağı inancındayız.

Müşteri odaklılık, sermaye piyasalarımız için de yatırımcı odaklılık deyince, önce yatırımcıyı kazanmamız, sonra güven zemininde ve sürekli gelişen, sürekliliği olan bir ilişki oluşturmamız gerekiyor. Bunun için yatırımcıyı tanımak gerekiyor. Yatırımcının şu anda biraz önce gayet olumlu olduğunu ifade ettiğimiz sermaye piyasasına nasıl baktığını, nasıl bir ihtiyaç içinde olduğunu tespit etmek gerekiyor. Çünkü bu olumlu gelişmelere rağmen görüyoruz ki yatırımcı henüz istenen düzeyde değil. Bu sorunun çözülmesi için ancak yatırımcıyı tanıdıktan sonra siz ona doğru kanalla, doğru hizmeti ulaştırabilirsiniz. Yatırımcının bilgileri doğru olarak elinizde bulunursa, bu bilgileri doğru yönetme şansı da doğar.

Bunun için de biz SPK, İMKB, TSPAKB, VOB, Takasbank, MKK ve İAB yani sermaye piyasasının belli başlı kurumları olarak bir araştırmayla başladık işe. Geçtiğimiz yıl 2010 yılında, 2.010 kişiyle **Sermaye Piyasasında Algı ve Yatırım Potansiyeli Belirleme Araştırması** yaptık. Birliğimizin yürüttüğü ve GfK Türkiye tarafından uygulanan araştırma %90 temsil değerinde ve %98,5 güvenilirlik oranına sahip. Araştırmanın sonuçlarını da 13 Nisan 2011 tarihinde yaptığımız bir sunumla kamuoyuna açıkladık.

Şimdi sizlerle bu çalışmanın sonuçlarını biraz paylaşmak istiyorum. Bizim yukarıda çizdiğimiz sermaye piyasamızı yatırımcı nasıl görüyor?

Şimdi konuşmamın başında, yeni ürünlerin, yatırım araçlarının piyasamıza kazandırılma çalışmalarından söz ettik. Yatırımcıya, aklına ilk gelen yatırım araçlarının ne olduğunu sordüğümüzda, nasıl yanıtlar aldık?

%36 Altın, %22 Gayrimenkul. % 21 Banka Mevduat hesabı, %12 döviz. Hisse senedi yanıtı ise ancak %4'ün aklına geldi.

En çok bildiği yatırım aracının ne olduğunu sordüğümüzda, biraz da hatırlatma yaptığımızda, Hisse senedi bilinirlik oranı %81'e, Repo-Ters Repo %61'e, Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu %59'a, Yatırım Fonu %56'ya çıktı. Elbette, Altının bilinme oranı %99, onu %93 ile döviz ve Gayrimenkul takip ediyor.

Peki yatırımcı bu araçları kullanmaya nasıl karar veriyor? Yani kimin sözüne güveniyor, kime danışıyor? Türkiye genelinin %72'si kendi kararıyla, kendi bilgimle, kendiliğinden yanıtını vermiş. %32'si ise arkadaş, tanıdık, aile tavsiyesi demiş. Ekonomi finans sektöründe çalışan tanıdık ve arkadaş tavsiyesine kulak verenler ise %4. İnternette blogları okuyanlar, forumları dinleyenler ile ekonomi finans programı yorumlarıyla hareket edenler % 2. En son sırada ise müşteri temsilcileri geliyor.

Türkiye genelinin yatırım aracı seçimindeki en önemli kriteri ise %84 ile getirinin yüksek olması, %92 ile güvenilir olması ve %76 ile riskinin düşük olmasını istiyor.

Türkiye geneline, yatırım araçlarını kullanmayı ne olması durumunda düşünürsünüz diye sorduğumuzda %77'si yeteri kadar paramın, birikiminin olması durumunda yanıtını verdi.

Peki 10.000 TL'niz olsa nereye yatırırdınız? Sorusuna ise verilen yanıt %41 gibi bir oranda yine altın oldu. Hisse senedine yatırım diyenlerin oranı ise % 2. Neden ilk tercih altın diye sorduğumuzda en önemli etkenin güvenilir bulunması olduğunu görüyoruz.

Burada piyasalara yatırımcının bir güven sorunu olduğunu görüyoruz. Oysa piyasanın güvenilirlik önemleri, mekanizmaları bulunuyor. Bunlar, ne kadar biliniyor diye sorduğumuzda, piyasanın güvenilirlik önemlerini hiç bilmeyenlerin oranı %84. Yatırımcıları Koruma Fonu'nun varlığını bilenler %9, Kaydi sistem ve Müşteri Bazında İzleme %5 oranında biliniyor. Hisse senetleri üzerine blokaj konuluyor olmasının bilinirliği ise %4.

Burada bence anketin bizleri en ümitlendiren cevaplarını sizlerle paylaşmak istiyorum. Asla tercih edilmeyecek yatırım araçları nedir sorduğumuzda, asla kullanmam dediğim bir yatırım aracı yok diyenlerin oranı %22, fikrim yok diyenler %30, yani doğrudan yatırımcıların % 52'sini doğru bilgilendirerek sermaye piyasasına kazandırmak mümkün görünüyor. Hatta, sermaye piyasası aracı olarak adını verdiklerini (hisse senedi % 14 ve repo-ters repo %10) dışarda tutarsak, piyasamıza kazandırabileceğimiz toplam yatırımcıların oranı % 76'ya yükselmektedir.

Şimdi bu bilgiler ışığında, yatırımcı odaklı hizmet ve çözüm üretmemiz mümkün olacaktır diye düşünüyorum. Bu bilgileri edinmeseydik, ne kadar yatırımcı odaklı çalışmalar yapıyoruz desek de, kendi ihtiyaç ve görüşlerimizi müşteriye dayatmaktan uzaklaşamazdık. Bir türlü artmayan yatırımcı sayımız ve kısa süreli yatırım yapan yatırımcılarımız bunu doğruluyor. Oysa ki şimdi yatırımcının ihtiyaçlarını, beklentilerini yatırımcıya göre belirleyebilir çalışmalarımıza yön verebiliriz. Güvenin sağlanması ile de yatırımcı daha uzun vadeli düşünecek ve sermaye piyasasında uzun süreli kalacaktır.

Son derece önemli ve yeni olan bu konuyu gündeme getirdiği için Active Academy'e, tüm katılımcılara ve siz değerli konuklara tekrar teşekkür ederim.